

BOERHAAVETERREIN HAARLEM

Alles draait om het Hart van Jacob

De transformatie van voormalig verpleeghuis Boerhaave in Haarlem tot een woongebied dat fysieke en sociale verbindingen legt met de omliggende wijken, is de inzet van een intensieve samenwerking tussen zorgorganisatie Sint Jacob en FAME Planontwikkeling.

In dit binnenstedelijk gebied, onderdeel van het stadsdeel Schalkwijk, bouwen lokale partners aan een nieuwe sociale gemeenschap die uitgaat van inclusie. Een gemeenschap die zowel in stedenbouwkundig als maatschappelijk opzicht gericht is op interactie met de omliggende wijken. Sint Jacob wil vanuit de eigen visie mensen met een (intensieve) zorgvraag zó ondersteunen dat ze hun persoonlijke manier van leven kunnen voorzetten, samen met hun netwerk. Daarvoor is natuurlijk meer

nodig dan een geschikte woning in een veilige omgeving en een passend pakket aan zorg. In samenwerking met de gemeente, maatschappelijk organisaties, wijkraden en de lokale middenstand werkten Sint Jacob en FAME toe naar een gezamenlijke visie, samengevat in *Boerhaave, Samen meer waard*, en concrete plannen voor het hele gebied van Nieuw Boerhaave.

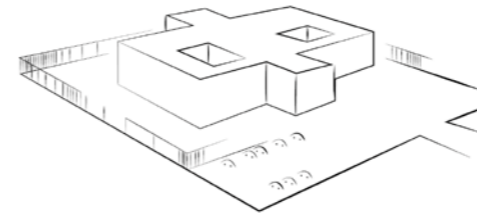
Hart van Jacob

Voor mensen met een (intensieve)

zorgvraag komen er eenheden voor Beschermd Wonen (164), Tijdelijk te Gast (20) en Verzorgd Wonen (42 middensegment en 30 sociale huur). Deze wooneenheden scharen zich om het Hart van Jacob heen. Dit hartgebouw en de reuring die er straks is, geven de locatie haar identiteit. In het Hart van Jacob komen een brasserie, een kinderdagverblijf, een ZOED (Zorgververleners onder één Dak) met huisarts, apotheek en fysiotherapeut, en de kantoren van Sint Jacob. De partners willen in deze nieuwe omgeving ook leer- en werkkansen creëren voor bewoners uit de omliggende wijken; in de brasserie (een sociale onderneming), in de tuinen, binnen de woonvoorzieningen van Sint Jacob, in het kinderdagverblijf etc. Die intentie heeft iedereen van harte onderschreven.

Stedenbouwkundig masterplan

Het stedenbouwkundig masterplan geeft de ambities weer voor het hele gebied. Dit plan gaat uit van de beschreven transformatie van een 'besloten en introverte'

Besloten instellingsterrein.

stedenbouwkundige opzet naar een nieuw open ensemble. Op stedenbouwkundig niveau krijgt de transformatie naar een inclusieve woonomgeving vorm op verschillende schaalniveaus. Deze gelaagde opbouw was nodig voor draagvlak en commitment bij zowel gemeente, zorgorganisaties en andere betrokken partijen. Zo kijkt de gemeente 'van buiten naar binnen' en kan op die manier vanuit stedenbouwkundig perspectief aansluiten op de morfologie van de wijk en de geplande ontwikkeling van het hele gebied. Sint Jacob kijkt van 'binnen naar buiten', dat wil zeggen vanuit de klant en de eigen bedrijfsvoering. Deze verschillende manieren van kijken moesten bij elkaar komen.

Van buiten naar binnen

Het Boerhaaveterrein is onderdeel van het stadsdeel Schalkwijk. Een typische jarenzestigwijk met herkenbare stedenbouwkundige patronen en problemen. Er ligt een grote vernieuwingsopgave voor het hele gebied. Nieuw Boerhaave past goed in de hervervorming van het geheel en versterkt bestaande stedenbouwkundige structuren. Zowel voor huidige als nieuwe bewoners wordt het een gebied met een hoge verblijfskwaliteit.

Van binnen naar buiten

Wonen en de bedrijfsvoering van de zorgorganisatie is vanuit vijf schaalniveaus bekeken: het appartement (de eigen woning), de woonetage,

Verbonden en open stedenbouwkundig ensemble.

het woongebouw, de buurt en de wijk. Het appartement, de eigen woning, is het privédomen van de bewoner. In die woning kan hij of zij naar eigen inzicht leven, bezoek ontvangen en zo nodig ook (toenemende) zorg en ondersteuning krijgen. De woning ligt op een etage, aan een 'straatje' en maakt onderdeel uit van een woongebouw. Een gebouw omringd door tuinen, loop- en fietspaden. Dit is de collectieve woonomgeving van de bewoners. Zowel binnen als rondom het gebouw vinden bewoners verschillende plekken waar ze elkaar (spontaan) kunnen ontmoeten. De woongebouwen vormen samen de gemeenschap en worden met elkaar verbonden via het collectieve buitengebied. Dit buitengebied is meteen ook de verbinding met de bewoners van omliggende wijken. Net als de verschillende wandelpaden die rondom het openbaar toegankelijke gebied liggen. Het hele gebied is dus ingericht op ontmoeten met in het midden het Hart van Jacob waar alle reuring samenkomt.

Verschillende zones

Het openbaar gebied kent bewust verschillende zones: van verkeersluw en rustig tot meer levendig. Zo is het gebied rondom Beschermd Wonen bewust prikkelarm gehouden. Bewoners die daar behoefte aan hebben kunnen zelf de reuring op het terrein opzoeken. De zone tussen Hart van Jacob en Verzorgd Wonen is drukker. Daar liggen fiets- en looproutes en de parkeerplaats voor het

Vogelperspectief ontwikkeling Boerhaaveterrein.

kinderdagverblijf. Overig parkeren en de bevoorrading gebeurt aan de randen van het plangebied.

Fasering

Het is een plan met een lange aanloop, maar nu kan de bouw bijna starten. Bouwen gebeurt in verschillende fasen. Te beginnen met de grote volumes van zorgorganisatie Sint Jacob. Daarna volgen het Hart van Jacob en de ZOED, met daarboven de sociale huurwoningen en tot slot de middensegmenthuurwoningen en de fietsverbinding. Die loopt dwars over het terrein en verbindt de omliggende wijken ook fysiek met elkaar. Zo wordt Nieuw Boerhaave een plek waar bewoners prettig wonen, medewerkers het fijn vinden om te werken en de buurt zich welkom voelt om langs te komen. ◀

Nico Schokker,
ontwikkelaar
strategie & huisvesting/partner FAME
Planontwikkeling:
'Stedenbouwkundig
masterplan toont
ambities voor het
hele gebied'

De wooneenheden scharen zich om het Hart van Jacob heen.

